

Három név

Kornis Gyula műve:

A magyar politika hősei

Három zsidó név szerepel a magyar politikai irodalom e megragadó összefoglaló művében, Kornis Gyulának, a képviselőház volt elnökének, a Pázmány-egyetem mindenki által hódolattal becsült volt rektora és dékánja, a filozófia ünnepeit professzorának reprezentatív alkalmában.

Kik a magyar politika hősei? Szent István, Mátyás király, Pázmány Péter, Rákóczi Ferenc, Széchenyi István, Kölcsey Ferenc, báró Eötvös József, Horthy Miklós, gróf Apponyi Albert, gróf Tisza István, gróf Klebelsberg Kunó és

végül maga a magyarság, mint a világtörténet hőse.

Mindannyian a magyarság kiváló tulajdonságainak, ragyogó tehetsége egy-egy megnyilvánulásának, Istenküldötte elhivatottságának örököszenyi képviselői: az országépítésnek, a magyar humanizmusnak, a vallásos és tudományos kulturának, a szabadságnak, a nemzeti reformmozgalomnak, a politikai bölcseségnek, a magyar népnevelésnek, a politikai világnézetnek, a politikai akaratnak, a magyar művelődéspolitikának és az országgyarapításnak hősei. Mind ezek alkotói ékkövei annak a koronának, amit teljességben — magyar nemzeti géniuszként tisztelünk.

Kornis Gyula külön esszéekben rajzolja meg a magyar politika hőseinek útját, akik külön-külön mind ragyogó esillagok és bár különböző korszakokban más és más irányban vezették a nemzetet a lettek annak hőseivé, mégis összetartoznak, egymásba fonódnak és látjuk, hogy nemzedékről nemzedékre miként adták tovább a fáklyát a magyar nemzet szellemvilágának örök lángbantartására. Mind ezeknek inkarnációja a magyar nemzet egyeteme, annak teljessége, amely akként vált a világtörténet hősevé, amiként a nemzetnek egy-egy nagy férfia a magyarság hőroza volt.

„De mi tette érdemessé ezt az ázsiai népet arra, hogy a Történet géniusza annyi más rokonfajú, de elenyészett néppel szemben éppen őt ajándékozta meg Középeurópa legszebb térségeivel? Miért iktatta be a történetben nagy szerepet játszó népek családjába? Mi volt a világtörténet nagy harcában sajátos hivatása? Mennyiben tekinthető a világtörténet hőseinek? Mi adta meg ennek a nemzetnek létjogosultságát Európában?” Ezekre a kérdésekre adja meg a választ az illusztris szerző, akinek munkája az év magyar irodalmának egyik legnagyobb-szerű alkotása, amelynek méltatása a karácsonyi újságok cikkeiben oly méltóan és egyértelműleg nyilvánult meg.

S amikor Kornis Gyula a mozaikfestésnek, a nagy távlatokat és az apró részecskéket egyformán mérlegelő művésziével megrajzolja a magyar nemzet politikai egyetemesét és pedig nem magában, hanem a világegyetemhez való viszonylatában, mint az európai politika

hősét, nem mellőzhette három zsidó név említését, akik mind a hárman aktív tényezői voltak a magyar nemzet lényének kialakításában. E három név:

MUNKÁCSI BERNÁT,
FABÓ BERTALAN és
GOLDZIHNER IGNÁC

A magyar östörténetnek a messzi múltba elvesző kezdeteire csak a néplelék ajkán megőrzött epikai költészet vet világosságot. „A középkori magyar epikai népköltésben a finn-ugor népek nagy elbeszélő hajlandósága tör elő. Az epikai hajlam ezeknek a népeknek ősi tulajdonságuk.” S ki gyűjtötte ezeket össze? Reguly Antal mellett „Munkácsi Bernát, akinek vogul népköltési gyűjteménye négy kötetre rug.” (434. oldal.)

A népköltésnek ikertestvére az ének és a zene. A magyar zenének legősibb tanúságai azok a régi népdalok, amelyeket főképp a XX. századbéli gyűjtések tártak a nyilvánosság elé. „S a népzene legősibb jellegzetességeit, a finn népdalokkal való hasonlatosságát Fabó Bertalan mutatta ki.” (435. oldal.)

A magyar nemzet ama legnagyobb tehetségei között, akik nemzetüknek az egész világ előtt dicsőséget szereztek és a nagyvilág figyelmét a magyarságra felhívták — említi Goldziher Ignácot, akiről megállapítja, hogy „világszerte az iszlám egyik legnagyobb kutatója.” (445. oldal.)

Három név! A magyar östörténetnek, a magyar zenetörténetnek és a keleti tudományoknak képviselői — mind a három magyar és zsidó. Három egymástól elágazó tudomány képviselői, de mindhármut egybekapcsolja, hogy nemcsak igaz magyarok és jó zsidók voltak — de az is, hogy mind a hárman a zsidó közösség munkájában töltötték le életüket. Munkácsi Bernát zsidó tanfelügyelő, Fabó Bertalan a zsidó múzeum őre, Goldziher Ignác a zsidó hitközség főtitkára volt.

Nem tarthatjuk véletlennek azt, hogy a magyar nemzeti géniusz megfestésénél említett három magyar zsidó név viselője — a zsidó közösségnek voltak szolgálói. Ezek nem esetlegességek — több ez a véletlennél!

Nagy tanúság és messzeható intelem ez — buzdító példa fiatalágunk számára és ezért mi is felemelt lélekkel tesszük le olvasása után ezt a könyvet, mert megértjük annak végső tanítását:

„Ugy érezzük, hogy a hajnalnak közlelednie kell: az éj sötétje még tulnyomó, de mintha már itt piroslanék az ég derengése.”

Hegedű
Sternberg

Világmarkák orias választéka. — Kérien irigyeiket.

Királyi udvari hangszergyár Budapest, VII. ker., Rákóczi ut 60.

Gramofonok, lemezek.

Felhívás!

Arra kérem mindazokat a bajtársakat, akik a Pesti Izr. Hitközség Hadviseltek Bizottságától bakancsokat, takarókat, gumicsizmákat kaptak, amennyiben ezeket még nem szolgáltatták volna be a Pesti I. H. Hadviseltek Bizottságánál (Sip-utca 12), hadalékalkalmul szolgáltatassák be.

Bajtársi üdvözléssel:

Fábán László

a Hadviseltek Bizottságának elnöke.

A Pesti Izraelita Hitközség előadásai

A magyar zsidó szabadegyetemi előadássorozatban 1941 január 6-án, hétfőn este fél 7 órai kezdettel „A zsidó tényező szerepe a magyar képzőművészet fejlődésében” címmel Egeti Pál; 1941 január 9-én, csütörtökön este fél 7 órakor „Az európai zsidóság az ujkor századaiban” címmel Grünwald Fülöp tart előadást a Goldmark-teremben (VII., Wesselényi-utca 7.). Belépődíj nincs.

Megalakult az Orsz. Izr. Tanítóegyesület középiskolai szakosztálya

Az Orsz. Izr. Tanítóegyesület elnöksége, minthogy az országgyarapodás kapcsán a zsidó középiskolások száma jelentősen megsaporodott, szükségesnek tartotta, hogy keretben a polgári és középiskolai tanárság részére is külön szakosztály létesüljön, amely a zsidó közép- és középfokú iskolák sajátos feladataival és korszerű kérdéseivel foglalkozzon.

Az Egyesület meghívására december hó 26-án a Pesti Izr. Hitközség leánygimnáziumának dísztermében megtartott alakuló értekezletén megjelent a magyar zsidó tanártársadalomnak úgyszólván minden vezető egyénisége, minden középiskola tantestületének kiküldöttje, hogy a zsidó középiskola ügyét szolgáló mozgalom életre hívásában résztvegyen.

Ábrányi Aladár egyesületi elnök megnyitó szavaiban vázolta a szakosztály létesítésének fontosságát, majd indítványára dr. Fuchs D. Rafael igazgatót a középiskolai szakosztály elnökévé választották, aki körvonalazta e bizottság munkakörét.

Az alakulás életképességére és jövőjére bizonyosságot szolgál a megtárgyalt kérdések nagy száma, valamint az alakuló értekezleten résztvevők: dr. Balassa József, Biró Márk (Nagyvárad), Biró Samu, dr. Braun Salamon, dr. Deutsch Adolf, dr. Heller Bernát, dr. Málnai Mihály, dr. Rubinyi Mózes, dr. Serbu Adolf (Miskolc), dr. Szemere Samu, dr. Szilas Izidor (Nagyvárad), dr. Turóczi-Frostler József, dr. Vág Sándor (Debrecen), dr. Vilner Ferenc és dr. Zsollos Jenő nevei, továbbá az ungvári, munkácsi és kolozsvári gimnázium képviselői.

E szakosztály megalakításával az Orsz. Izr. Tanítóegyesület a hazai zsidó oktatásügynek egyetemes központjává vált, amennyiben a zsidó iskolatípusok minden változatát képviseli.